

Programmabegroting 2019-2022

3.8 Financiering en algemene dekkingsmiddelen

Waar staat het programma voor?

Lasten in €

6.412.000

Baten in €

178.998.000

Percentage van totale uitgaven

2%

In de zeven programma's van deze begroting zijn de specifieke lasten en baten per programma opgenomen. Daarnaast heeft de gemeente ook lasten en baten die niet aan een programma zijn toe te rekenen. Het betreft de algemene uitkering, de algemene belastingen, de financiering, onvoorziene uitgaven en stelposten en ook de vennootschapsbelasting. Deze maken deel uit van de Financiering en Algemene dekkingsmiddelen.

3.8.1 Inleiding

Algemene dekkingsmiddelen zijn gelden die geen vooraf bepaald bestedingsdoel hebben. Voorbeelden zijn de uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten van gemeentelijke belastingen (OZB, precariobelasting etc.). Binnen de algemene dekkingsmiddelen wordt geen directe koppeling gelegd tussen middelen en doelstellingen. Daarom bevat dit onderdeel van de begroting geen overzicht met indicatoren.

Met ingang van deze begroting is de presentatie van dit onderdeel aanzienlijk gewijzigd, waarbij de toelichting is opgebouwd aan de hand van de diverse taakvelden die binnen dit onderdeel worden verantwoord. De strekking van het hoofdstuk is ongewijzigd. In lijn met voorgaande jaren worden de volgende algemene dekkingsmiddelen onderscheiden:

- dividenden en rentebaten wegens interne financiering;
- lokale heffingen waarvan de besteding niet gebonden is;
- algemene uitkering uit het gemeentefonds;
- overige baten en lasten.

3.8.2 Toelichting op financiering

Treasury

Op het taakveld treasury worden het renteresultaat en het resultaat op deelnemingen verantwoord.

Het renteresultaat wordt ook wel aangeduid als het saldo van de financieringsfunctie. Dit geeft het saldo weergeeft tussen enerzijds:

- de betaalde rente (last) over de aangegane langlopende leningen en over de aangetrokken kortlopende middelen zoals kasgeld en middelen in rekening courant en
- de ontvangen rente (baten) over de uitzettingen, zoals deposito's, verstrekte langlopende leningen en beleggingen en anderzijds de rente die wordt doorberekend aan de producten, de investeringen en de grondexploitaties.

Het resultaat op deelnemingen bestaat uit ontvangen dividend van aandelen BNG en Cyclus. Oasen keert geen dividend uit. Naast dividend wordt op deze post ook eventueel gerealiseerde koersresultaten als gevolg van verkoop van aandelen verantwoord.

Tot slot worden de kapitaallasten (rentelasten) voor deelnemingen in het aandelenkapitaal van de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG), Cyclus N.V. en Oasen hier verantwoord.

Per saldo resteert een voordelig resultaat op het taakveld treasury van circa € 1,9 miljoen in 2019 en dit loopt op naar € 2,2 miljoen in 2022. In de paragraaf Financiering is een uitgebreide toelichting opgenomen.

3.8.3 Toelichting op algemene dekkingsmiddelen

Mutaties reserves

De bij dit onderdeel geraamde onttrekkingen zijn grotendeels een gevolg van de besluitvorming over de aanwending van de reserve sociaal domein en de vrijval van de reserve NGE. De nieuwe toevoegingen komen voort uit de besluitvorming over de bij deze begroting in te stellen reserve Versnellen woningbouw en (gebieds)transformatie. Daarnaast is het begrotingssaldo verwerkt in de algemene reserve. Zie ook hierna over het resultaat van de rekening. In hoofdstuk 5.9 Stand en verloop reserves en in de bijlagen zijn de reserves verder uitgesplitst.

Resultaat van de rekening (baten/lasten)

Dit taakveld toont in feite het begrotingssaldo, na alle toevoegingen en onttrekkingen aan reserves. Het begrotingssaldo kent het volgende meerjarige verloop.

Bedragen * € 1.000	2019	2020	2021	2022
Begrotingssaldo	1.614	2.500	689	520

Een toelichting op de totstandkoming van dit resultaat is te vinden in het hoofdstuk Financiële begroting en meer specifiek in 5.5 Overzicht van baten en lasten. Het saldo wordt administratief technisch toegevoegd aan de algemene reserve.

Onroerende zaakbelasting (woningen en niet-woningen)

De onroerende zaakbelasting (OZB) is een belasting die gemeenten mogen heffen over woningen en niet-woningen. De OZB maakt onderdeel uit van de groep lokale heffingen (rioolheffing, OZB, afvalstoffenheffing, leges, parkeeropbrengsten, precariobelasting, hondenbelasting en toeristenbelasting) en genereert voor de gemeente Gouda binnen de lokale heffingen de op een na hoogste belastingopbrengst. De OZB kan worden gesplitst in een eigenarenbelasting en een gebruikersbelasting. De aanslagen OZB worden berekend op basis van de waarde van de onroerende zaken. Deze waardering dient de gemeente uit te voeren op grond van de [Wet waardering onroerende zaken](#) (Wet WOZ).

Het tarief voor de heffing van de OZB wordt jaarlijks gewijzigd. De aanslag OZB wordt berekend naar een percentage van de waarde van de onroerende zaken, zoals die op de voet van de Wet WOZ wordt vastgesteld. Voor het jaar 2019 worden de onroerende zaken gewaardeerd naar waardepeildatum 1 januari 2018. In de paragraaf Lokale heffingen is een uitgebreide toelichting opgenomen.

Aan de lastenkant worden kosten geraamd voor het innen van de opgelegde belastingen, de zogenaamde perceptiekosten. Feitelijk zijn dit alle personele en materiële kosten die verband houden met de oplegging, inning, afhandeling bezwaarschriften en de kosten van de uitvoering van de Wet WOZ.

Parkeerbelastingen

Tot dit taakveld behoren de heffing en invordering van parkeerbelasting, de opbrengsten van parkeerfaciliteiten en de opbrengsten uit boetes. In Gouda zorgen met name het betaalde straatparkeren rondom de binnenstad en de stationsparkeergarage voor jaarlijkse inkomsten. In de paragraaf Lokale heffingen is een uitgebreide toelichting opgenomen.

Overige belastingen

Tot dit taakveld behoren overige gemeentelijke belastingen, zoals de precariobelasting en de hondenbelasting. In de paragraaf Lokale heffingen is een uitgebreide toelichting opgenomen.

Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

De algemene uitkering uit het gemeentefonds is de grootste inkomstenbron van de gemeente. De hoogte van de uitkering wordt bepaald op basis van objectieve maatstaven zoals bij voorbeeld het aantal inwoners, de sociale en fysieke samenstelling van de gemeente en het aantal woonruimten.

De hoogte van raming van de algemene uitkering uit het gemeentefonds voor de periode 2019-2022 is gebaseerd op informatie uit de meicirculaire gemeentefonds 2018 van het ministerie van BZK. De raad is medio juni bij de behandeling van de Kaders voor de programmabegroting 2019-2022 geïnformeerd over de uitkomsten van deze circulaire. In hoofdstuk 5.3 van deze begroting is de financiële uitwerking opgenomen.

In de meicirculaire 2018 is ook de "inweving" verwerkt van de integratie-uitkering Sociaal Domein in de algemene uitkering vanaf 2019. De algemene uitkering neemt onder andere hierdoor in 2019 en de komende jaren toe met € 28 miljoen oplopend naar € 34 miljoen in 2022. De toename wordt ook veroorzaakt door het hogere accres en een verbreding van de uitkeringsbasis met de rijksuitgaven voor Sociale Zekerheid en Zorg.

De komende jaren vinden de trajecten rond de heroverweging van de financiële verhouding en de herziening van de verdeelmodellen sociaal domein plaats. Deze zijn gericht op een invoering van een nieuwe verdeling van het gemeentefonds per 2021. Hierbij zullen (opnieuw) herverdeeleeffecten binnen het Gemeentefonds ontstaan.

Over de resultaten van de septembercirculaire 2018 wordt de raad afzonderlijk geïnformeerd. De uitkomsten worden bij de eerstvolgende begrotingswijziging verwerkt.

Overige baten en lasten

Binnen dit taakveld presenteert de gemeente de post onvoorziene uitgaven algemeen en de stelposten, waaronder de taakstellende bezuinigingen en ruimte voor nieuw beleid. Op dit taakveld komen ook de loonkosten voor bovenformatief personeel dat niet meer aan het werk is en de lasten en baten van gedetacheerde personeel.

Onvoorziene uitgaven

Wettelijk is voorgeschreven dat in de programmabegroting een post voor onvoorziene uitgaven is opgenomen. Er zijn geen voorschriften, of normen, over de omvang hiervan. Het is aan de raad om aan te geven welke omvang zij nodig acht. De raming voor 2019 bedraagt € 151.000. Dit is het totaalbedrag dat beschikbaar is voor alle programma's tezamen, dat onder voorwaarden (onvoorzien, onvermijdbaar, onuitstelbaar) kan worden aangewend. De hoogte van de onvoorziene uitgaven is in basis overigens niet bedoeld om omvangrijke afwijkingen binnen de begroting op te vangen. Daarvoor dient de beschikbare weerstandscapaciteit. Zie ook de paragraaf Weerstandvermogen en risicobeheersing.

Stelposten

Stelposten zijn posten die wel in de begroting zijn meegenomen voor het algemeen beeld, maar nog niet zijn uitgewerkt of ingevuld. Dit omdat nog niet bekend is hoe de verdeling precies plaatsvindt. Het is wenselijk zo min mogelijk met stelposten te werken. Een positieve stelpost is nog toe te wijzen budget en een negatieve stelpost een nog in te vullen taakstelling.

Binnen de begroting van Gouda zijn de volgende stelposten verwerkt:

- Stelposten loon- en prijscompensatie: De inkomsten uit het gemeentefonds worden weergegeven in zogenaamde lopende prijzen. Dat betekent dat de verwachte toekomstige cumulatieve loon- en prijsstijgingen in de bedragen zijn verwerkt. De loon- en prijsgevoelige budgetten in de Goudse begroting worden elk jaar verhoogd met de inflatie van de algemene uitkering (pBBP) conform de cijfers uit de meicirculaire. Voor 2019 gaat het om 2,4%; zie ook het onderdeel Grondslagen in het hoofdstuk Financiële begroting.

- Stelpost taakmutaties algemene uitkering: De taakmutaties die genoemd worden in circulaire van het gemeentefonds worden in afwachting van nadere inhoudelijke en financiële onderbouwing geraamd op een afzonderlijke post in de begroting. Voor 2019 en verder kunnen nog middelen worden bestemd met betrekking Wmo, de Wet innovatie en kwaliteit kinderopvang en - op grond van de meicirculaire 2018 - voor schulden en armoede.
- Stelpost uitbreiding Westergouwe: Een van de uitgangspunten voor de uitbreiding van Westergouwe is budgetneutraliteit ten aanzien van de gemeentelijke voorzieningen. De lasten van deze voorzieningen die te worden gedekt ten laste van de toename van de algemene uitkering uit het gemeentefonds en van de OZB als gevolg van de nieuwbouw in Westergouwe.
- Taakstelling precario: De precariobelasting op nutsnetwerken vervalt in 2022, waardoor deze structurele inkomsten van € 2 miljoen per jaar vervallen. Het college heeft opdracht gegeven om alternatieven te gaan uitwerken voor het opvangen van deze tegenvaller. Vooruitlopend hierop is een taakstelling van € 500.000 verwerkt.

Bedragen * € 1.000	2019	2020	2021	2022
Stelpost loon- en prijscompensatie	111	1.956	3.633	5.447
Stelpost taakmutaties algemene uitkering	107	151	266	266
Stelpost uitbreiding Westergouwe	101	253	298	631
Stelpost meerjarenbegroting 2019-2022 (precario)	0	0	0	-500
Totaal	319	2.360	4.197	5.844

Vennootschapsbelasting

Per 1 januari 2016 is vennootschapsbelastingplicht voor overheden effectief in werking getreden. Dit houdt in dat overheden vennootschapsbelasting (VPB) moeten betalen over de winst die zij met ondernemingsactiviteiten hebben.

Uit de inventarisatie gebaseerd op de jaarrekeningen 2015 t/m 2017 en de (concept)begroting 2018 en 2019 verwacht de gemeente Gouda bij de belastingaangifte over 2019 op basis van de huidige inzichten dat de clusters Parkeergarage en Straatparkeren door de ondernemerspoort gaan:

- voor het Straatparkeren kan een vrijstelling worden toegepast, waardoor geen VPB-druk ontstaat;
- voor het cluster Parkeergarage geldt geen vrijstelling, maar verwacht de gemeente een VPB-druk van nihil door combinatie van de clusters Parkeergarage en Bouwgrondexploitaties.

De geraamde vennootschapsbelasting is nihil over de periode 2019-2022.

3.8.4 Wat gaat het opleveren?

3.8.4.1 Overzicht exploitatie

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

Exploitatie (bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021	2022
Lasten	798	2.876	4.563	5.992
Baten	-174.801	-175.566	-179.387	-181.186
Saldo van lasten en baten	-174.003	-172.690	-174.824	-175.194
Toevoegingen aan reserves (lasten inclusief exploitatiesaldo)	5.614	7.333	5.352	5.023
Onttrekkingen aan reserves (baten)	-4.197	-4.936	-1.955	-589
Saldo mutaties reserves	1.417	2.397	3.397	4.434
Resultaat	-172.586	-170.293	-171.427	-170.760

3.8.4.2 Toelichting op de exploitatie

Uit de 2e begrotingswijziging 2018 zijn de volgende mutaties opgenomen (+ = nadeel, - = voordeel):

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021	2022
College- en raadsbesluiten				
0.11 Resultaat vd rekening baten/lasten	2.481	657	1.320	-704
Meicirculaire 2018				
0.7 Alg uitk en ov uitk gemeentefonds	-5.964	-7.678	-9.446	-11.275
0.8 Overige baten en lasten	1.084	1.122	1.047	1.197
Coalitieakkoord				
0.10 Mutaties reserves	-1.140	115	295	1.910
0.5 Treasury	-150	-150	-150	-150
0.63 Parkeerbelasting	-50	-50	-50	-50
Tweede ijkmoment 2018				
0.10 Mutaties reserves	-227	-101	50	0
0.5 Treasury	110	144	0	174
0.64 Belastingen overig	0	0	0	2.046
0.8 Overige baten en lasten	-283	0	99	-401
Geldleningen en afschrijvingen				
Tweede ijkmoment 2018	793	567	586	820
Coalitieakkoord	0	-50	-150	-340

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021	2022
Kredieten				
Tweede ijkmoment 2018	4.465	596	-1.542	5.693
Coalitieakkoord	1.000	2.000	3.800	3.800
Reserves				
College- en raadsbesluiten	-2.481	-657	-1.320	704
Tweede ijkmoment 2018	227	101	-50	0
Coalitieakkoord	1.140	-115	-295	-1.910
Voorzieningen				
College- en raadsbesluiten	0	-144	-288	-431
Tweede ijkmoment 2018	-190	-362	-357	-352
Coalitieakkoord	-200	-450	-1.250	-1.700
Totaal	615	-4.455	-7.701	-969

3.8.4.3 Taakvelden

De volgende taakvelden maken deel uit van dit onderdeel van de begroting. Per taakveld is het saldo van lasten en baten weergegeven.

Taakveld (bedragen x € 1.000)	2019	2020	2021	2022
0.10 Mutaties reserves	-197	-103	2.708	3.914
0.11 Resultaat vd rekening baten/lasten	1.614	2.500	689	520
0.5 Treasury	-1.929	-1.856	-2.007	-2.225
0.61 OZB woningen	-6.678	-6.831	-6.979	-7.143
0.62 OZB niet-woningen	-6.855	-6.993	-7.128	-7.277
0.63 Parkeerbelasting	-3.569	-3.519	-3.519	-3.644
0.64 Belastingen overig	-2.471	-2.484	-2.494	-459
0.7 Alg uitk en ov uitk gemeentefonds	-153.125	-153.627	-157.255	-160.651
0.8 Overige baten en lasten	624	2.621	4.558	6.204
Totaal	-172.586	-170.292	-171.427	-170.761

3.8.5 Verbonden partijen

Verbonden partijen dragen bij aan de te realiseren beleidsdoelstellingen van de gemeente. Meer informatie over de verbonden partijen is te vinden in de paragraaf verbonden partijen.

Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland (BSGR)

De BSGR verzorgt de heffing en de invordering van de onroerende-zaakbelastingen, de hondenbelasting en de precariobelasting als algemeen dekkingsmiddel.

Bank Nederlandse Gemeenten (BNG)

De gemeente Gouda heeft 82.446 aandelen BNG à € 2,50 nominaal van de in totaal 55.690.720 uitgegeven aandelen. Het aandelenbezit blijft in stand en er zijn geen jaarlijkse bijdragen aan de BNG. De betrokkenheid van de BNG bij de doelstellingen van het programma Algemene dekkingsmiddelen beperkt zich tot de dividenduitkering die als algemeen dekkingsmiddel wordt gebruikt. Voor 2019 en verder wordt uitgegaan van een jaarlijkse dividenduitkering van € 175.000.

Oasen

De gemeente Gouda heeft 72 aandelen Oasen à € 455,00 nominaal van de in totaal 2.500 uitgegeven aandelen. Het aandelenbezit blijft in stand en er zijn geen jaarlijkse bijdragen aan Oasen. De betrokkenheid van Oasen bij de doelstellingen van het programma Algemene dekkingsmiddelen is gering. Oasen keert geen dividend uit en levert in dit verband geen bijdrage aan de algemene dekkingsmiddelen.